

Na slov. Štajerskem, kakor beremo, se je šolsko leto v več krajih končalo s šolsko veselico, katere so več ali manj po časopisih popisane. Naj bolj se je odlikovala šolska veselica v Slovenjo-Gradcu — kraj naj se raje imenuje Nemški-Gradec. — Starši in prijatelji šol so gledali, kako so otroci skakali, jedli in pili, — česar se gotovo vsak dan do dobrega prepričajo — morda tudi, kako znajo peti in deklamovati. Vse to naj bi nadomestovalo nekdanje javne preskušnje, pri katerih so otroci pokazali, koliko so se tega ali unega nauka naučili! Nekdanje preskušnje so bile „Schauprűfungen“; a te javne veselice so pa zgol dušno razveselovanje?! Pri takih okoliščinah ne morem drugega reči, kakor: *Difficile est non scribere satyram.*

Dopisi in novice.

Iz Ljubljane. — Iz vdovskega učiteljskega društva. — Premoženje tega društva rase od dne do dne; denar denar dela; število društvenikov pa se zmanjšuje, letnina ostane v dolgu, in društvenik tak sam izstopi; to se je naj bolj vidilo pri napovedanem občnem zboru 24. dne t. m. — Ob 9. uri je bil začetek zborovanja napovedan, in ob tri četerti na enajsto je bilo moč zborovati, ker prišla je še le tačas skupaj po pravilih tirjana četertina društvenikov. — Premoženja ima društvo 29.350 gl. v državnih zaveznicah in 650 gl. v gotovini, od teh je 630 gl. naloženih v hranilnici. Pokojnine in podpornine so dobivale 4 vdove in 14 sirot vsega skupaj 561 gl., in izvanredno je dobil tudi onemogli učitelj 80 gl. podpornine. — Umerla sta med letom 2 uda in pristopila tudi 2. Odborovih sej je bilo treje. — Vdovi r. g. M. Bernika je pripoznal občni zbor pravico do pokojnine za njo in podpornine za 2 sirot; nekomu onemoglemu učitelju je na pismeno prošnjo zopet privolil po §§. 12, 16. 17. i 18. 40 gl. podpornine, ker je ubožstvo dokazano, in zaradi tega družbene vdove in sirote na škodo ne pridejo. Zbor se zahvaljuje odstopivšemu blagajniku gosp. M. Putre-tu za njegovo marljivo in varčno gospodarjenje društvenega premoženja in enoglasno voli v predsednika gosp. dr. Antona Jarca, v podpredsednika gosp. Andreja Praprotnika, v tajnika in blagajnika g. Mateja Močnika, odborniki so gg. Čenčič Jernej, Šot Jakob in Tomšič Ivan, iz Ljubljane, Kogej Janez iz Brezovice, Praprotnik France iz Ježice in Suhadobnik Leopold iz Šmartnega pod Šmarno goro. V pregledovalce računov se volijo gg. Adamič France iz Šmartnega pri Litiji, Tomšič Ivan in Zarnik Martin iz Kroke. Zborovanje se sklene ob pol ene. Pregledovalci pregledajo račune, katere najdejo brez pomankljivosti.

— Šole, srednje in ljudske, se začnejo pri nas kakor navadno s 1. oktobrom. — Na spodnji realki nehajo baje slovenski vstrični razredi, — na mestnih šolah pa nedeljska šola za rokodelske učence. Mislimo pa, da bodo kakor l. l., pri obertnijski šoli pripravljajoči razredi; kolikor rokodelske dečke poznamo, jih je le nekaj malo takih, ki so zreli za obertnijsko šolo, večina bi pa sicer ostala brez poduka. — Na mestnih šolah bode zanaprej 8 učiteljev, in 4 podučitelji. — Na dekliski vadnici združeno z ženskim izobraževalnico se začne to šolsko leto 2. razred, in tako zaporedoma, da postane 4 razredna šola.

— Časniki toliko ugibajo, zakaj da terg Motnik na Kranjskem nima vredjene šole; šola za silo je že od nekaj tam. — Terg naj bi se prisilil,

da napravi lastno šolo«. To je prav lepo, in dobro povedano!! Terg Motnik plača nekaj nad 300 gl. pravega, in vsa motniška fara, naj premožnejši vasi spadajo pod Štajersko, nekaj nad 700. (Prav natančnih števil nimam pred sabo.) In Motničanje naj bi šolo zidali, ki bi stala naj manj 3000 gl.; in učitelja plačevali, ki mora imeti z vsem skupaj sedaj ne veliko manj od 600. Motničanje bi sami radi šolo imeli, večina njih se je tudi v bolj srečnih časih izsolala, a kupčija gre svoja pota in kraji poprej premožni, ostanejo brez za-sluzka.

— V Gorici se je osnovalo učiteljsko društvo, in 2. oktobra bode imelo shod v Werdenberskem šolskem poslopji. Na dnevnem redu je razprava o sredstvih v dosego in ohranitev pazljivosti in kako se dá pri učencih vtemeljiti štovanje in ljubezen do bližnjega ter ubraniti sovražnost in hudobnost. — Razodeva se želja, da bi vsak eno točko pismeno izdelal.

— »Izvirek premožnosti ali pravi pomočnik za nje napravo in vstanovitev med ljudstvom« — se imenuje knjižica, ktero je izdal marljivi slov. pisatelj Jos. Godina-Vrdelski v Trstu. — To umevno pisano, posebno kmetovskemu ljudstvu namenjeno delce se dobiva pri Paternolli-ju po znižani ceni. Verh tega priporočamo še dva druga spisa tega istega pisatelja: »Zgodovina Trsta in njegove okolice« in pa: »Kratek pregled vesoljnega sveta.« (Gl.)

— Okrajni šolski svet za ljubljansko okolico je določil za 1. učit. službo 650 gl.; za 5 služeb po 600 gl.; za 11 po 500 gl., za 2 po 450 gl. in za 2 po 400 gl. Za 1 podučit. službo 450 in za neko drugo 350 gl. Litijski okrajni šolski svet je odločil za vse učit. službe po 500 gl. Logaški je določil za 3 po 550 gl., za nekatere po 500 gl., in za druge po 450 in 400 gl.; kamniški za 7 uč. služeb po 500 gl., za druge po 400; tudi v kranjskem, postonjskem in kočevskem š. okraji so nekatere službe po 500 gl. Te določbe zadobe veljavo, kedar je poterdil deželni šolski svet. V kerškem šolskem okraji so šole pri sv. Jerneji, Šent-Rupertu, Šent-Kocijanu, Šent-Margareti, v Mokronovem in Kerškem vverstene v 3. razred, ter je šolnine po 16 kr. na mesec, vse druge šole so pa v IV. razredu s šolnino po 10 kr. na mesec, kar je že pri dež. š. svetu poterjeno. —

Pri vdovskem društvu so na dolgu št. 10. za l. 1871., 1872. i 1873. po 6 gl.; št. 37., za l. 1873. — 6 gl.; št. 54., za l. 1871. 1 gl. in za l. 1872. i 1873. po 4 gl.; št. 72., za l. 1873. — 6 gl. in št. 102., 145., 154. za l. 1873. po 6 gl.

Vse te p. i. društvenike vljudno vabim, da plačajo svoj dolg do 1. novembra t. l. sicer so sami izstopili iz društva po §§. 5. i 10. društ. prav.

M. Močnik,

društ. tajnik.

Premembe v učiteljskem stanu.

Gospod Jakob Smolej, c. k. šolski svetovalec, se odpove službi c. k. solskega nadzornika za Ljubljano, sl. ministerstvo v to privoli. V Struge pride g. Matija Petrič iz Planine; na Verhniko za podučitelja g. Janez Geiger iz Preske; v Dobropolje g. Jakob Gostiša; v Krašnjo za učitelja g. Janez Kutnar in za podučitelja v Moravce g. Anton Konec, vsi trije začasno. Gg. France Cerar v Blagovici, France Golmajer v Dobu in Peter Fleischmann pri Beli cerkvi pri Novem mestu se za terdno vmesitijo.